

OBČAN A PRÁVO

· pojmy:

- ..... = obecně závazný předpis chování přijatý zákonodárným orgánem (parlamentem)
- ..... = obecně závazné pravidlo chování, stanovené (příp. uznané) a sankcionované státem a státní mocí vynutitelné
- ..... = dokument, která zpravidla obsahuje jednu nebo více právních norem nebo jejich složek, právní předpis a jeho obsah tvoří součást právního řádu
- .....
  - součást Ústavy ČR (od 1. 1. 1993) – vyjadřuje vztah mezi státem a občanem
  - jsou nezadatelná, nezcižitelná, nepromlčitelná a nezrušitelná
  - jsou pod ochranou soudní moci
  - př. ....

· dělení práva:

- a) právo ..... – určuje práva a povinnosti právním subjektům právního vztahu
- b) právo ..... – stanovuje postup soudů nebo správních orgánů při vymáhání práva

· dělení podle oblasti života společnosti

- **A)** právo ..... – upravuje vztahy mezi občany a státem, vztah ....., složení:
  - a) ..... právo
    - pravidla o uspořádání a řízení státu, základní práva a svobody člověk a občana
  - b) ..... právo
    - vymezení trestných činů, tresty ukládané za trestné činy, průběh vyšetřování trestných činů
  - c) ..... právo
    - organizace, činnost a pravomoci státních orgánů a správních úřadů, veřejná správa a územní samospráva
  - d) ..... právo
    - soustřeďování, rozdělování a užívání peněžních prostředků státu
  - e) ..... právo
    - oprávnění ke vzniku a provozování živnosti
  - f) ..... právo
    - vztahy fyzických a právnických osob z různých států, vztahy mezi státy a mezinárodními organizacemi, mezinárodní ochrana lidských a občanských práv
- **B)** právo ..... – upravuje vztahy mezi občany navzájem, vztah ....., složení:
  - a) ..... právo
    - vztahy vyplývající z práva na ochranu osob, řízení před civilními soudy, majetkové záležitosti fyzických a právnických osob
  - b) ..... právo
    - vztahy mezi manželi, rodiči a dětmi, sociálně-právní ochrana dětí
  - c) ..... právo
    - vznik a činnost podnikatelských subjektů, majetkové vztahy mezi podnikateli
  - d) ..... právo
    - vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli

PRÁVNÍ VZTAHY

- = vztahy upravené právními normami
- vymezujeme:
  - obsah právního vztahu – upravuje vzájemná práva a povinnosti účastníků
  - předmět – účel, k němuž právní vztah směřuje
  - účastníky
    - fyzické osoby: jednotlivci
    - právnické osoby: stát, kraje, obce, školy, nadace, obchodní společnosti, církve, spolky,...
- způsobilost k právním úkonům:
  - možnost nabývat práv a povinností vlastním jednáním
  - fyzická osoba: od 18 let
  - právnická osoba: ode dne účinku jejího zápisu do zákonem stanoveného rejstříku
- způsobilost k právům a povinnostem = právní subjektivita
  - fyzická osoba: vzniká narozením a zaniká smrtí (nikdo nemůže být své právní osobnosti zbaven, nelze se jí ani vzdát)
  - právnická osoba: vzniká současně s jejich vznikem a zaniká s jejich zánikem podle práva